

Rok	Treść źródła	Źródło	Uwagi
1341 pożar miasta.	Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego, t. 2, 1881, s. 866, hasło: Grudziądz, 2) Prepozytura św. Jerzego, ze szpitalem i cmentarzem, istniała dawno na Rybakach nad Wisłą, miewała od początku własnego proboszcza, następnie zapewne po onym pożarze miasta r. 1341, do fary przyłączona, roku 1569 przez króla Zygmunta Augusta lutrom odstąpiona, r. 1618 przez wezbraną Wisłę zerwana i zaniechana.	ks. Fankidejski	Sformułowanie do fary nie oznacza przyłączenia do kościoła św. Mikołaja
1382	Założenie przytułku	X. Froelich	<u>Dokument de 1382 o domu ratowniczym dobrowolnego ubóstwa obok kościoła głównego św. Mikołaja.</u> W imię BoŜe Amen. Do wiadomości wszystkim, którzy ten list widzą lub słyszą czytany. Do wiadomości siedzącej rady *), że czcigodny radca Bartholomeus Herwest i jego zacna żona Katherina, również czcigodna **), oddają dla biednych dzieci dom, w którym mieszkają z dobrowolnego ubóstwa na wieczny testament także i dla dzieci, które tam zostaną skierowane dla duchowego życia i w obecności rady obowiązujemy się, że nic za to nie pobierzemy ani my, ani nasi następcy. Także ten

			sam czcigodny radca Bartholomeus Herwest i jego zacna Sona Katherina postanawiają, aby tam były siostry ***), lecz nie z własnej woli, lecz według postanowień rady †). O tym są poinformowani czcigodni radni Michil Blandow burmistrz i Heynecke Schoenbrucker, Sydel von der Lynaw i Johannes Breslaw, Johannes von der Mocker i Claus Lyndenaw. Dla wiarygodnego uznania tego listu zawiesiliśmy pieczęć . W r. 1382 w dniu św. Tomasza (21 grudnia) po Narodzeniu Chrystusa. Z dokumentu nie wynika, że dotyczy to kościoła św. Mikołaja. To jest domysł X. Froelicha z 1868 r.
1396. 14.05.	Kościół św. Jerzego	Zbudowano wspólny dom dla ubogich. Wizytacja kanonika Strzesza	
1404	Spór między kościołami św. Jerzego i Św. Ducha		Regulowanie <i>de 1404</i> służby Bożej w kościele Św. Ducha i św. Jerzego. Ja brat Conrad von Jungingen wielki mistrz niemieckiego zakonu oznajmiam i objawiam wszystkim, którzy ten list widzą, słyszą lub czytają, że czcigodny duchowy brat Wilhelm von Helfenstein, komtur <i>zu Grudentz</i> [Grudziądz] uzgodnił pomiędzy proboszczem Grudziądza i samym miastem, aby z odprawianych mszy codziennie i wieczorem na dzień św.

			Jerzego. Po pierwsze: wszystkie ofiary, które na św. Jerzego, czy to wosku, który ma zostać złożony (††) dla kościoła św. Jerzego, aby mógł być oświetlony. Także nie wolno Śadnej skrzynki na ofiary do tego kościoła lub na cmentarz stawiać a ta skrzynka, która teraz stoi, ma stać dla panów biskupów. Także mszę św. do św. Jerzego ma się odprawiać po mszy do Św. Ducha o czasie na który wypada. (†††)
1524		Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego , ks. Fankidejski, lata 80. XIX w.	W historiografii wspomina się o istnieniu parafii św. Jerzego, ale nie przywiązywano do tego faktu większej wagi²². Imiennie te dwa kościoły są rozdzielone w dokumencie z 1524 r. Jest tam zapis o kościele św. Mikołaja i farze²³.
1533	Pierwsza imienna informacja o kościele św. Mikołaja		Dokument <i>de 1533</i> dotyczy kupienia majątku kościelnego Łysakowo przez radę. My burmistrz i radny <i>zu Graudencz</i> przyznaje przed wszystkimi obecnymi i późniejszymi, jakiego bądź stanu, warunków i godności, którzy ten nasz list otwarty czytają lub słyszą. Ponieważ czcigodny Paweł Andrew, obecnie proboszcz kościołów św. Mikołaja w oświadczył, że dochody tych kościołów farnych, <i>binnen Graudenz</i> [wewnętrznego Grudziądza]
1618	Sacrum profanum,		Kościół św. Ducha

	likwidacja kościoła parafialnego św. Jerzego na Rybakach		przejmuje majątek parafialny
1619	<i>Kościół Świętego Ducha przy Bramie Toruńskiej z mocnymi murami przypadł, jak wyżej wspomniano zakonnikom reguły św. Benedykta w roku 1619. Dawniej istniało przy nim probostwo, lecz po pożarze miasta kościół został połączony z kościołem parafialnym w jeden na mocy przywileju 1345 roku co zostało publicznie ogłoszone i przedłużone przez pełnomocników królewskich w 1606 r. i 1609 roku.</i> <i>Drewniany szpital przy tym kościele między murami wyposażony w pokoje na górze i w podziemiach ocalał w pożarze w 1659 roku. Z czterech stron ograniczony podwórcem kaplicy św. Michała. Połączony ścianą z kościołem parafialnym. Ubodzy zostali przyjęci niestosownie do godności miejsca, do wnętrza starej kaplicy św. Michała.</i>	Wizytacja kanonika Jana Ludwika Strzesza 1667 -72	Kościół św. Ducha określony został jako parafialny
1664	<i>Kościół grudziądzki murowany colattionis</i>	Opis królewszczyn w województwach chełmińskim, pomorskim i malborskim	Kościół św. Mikołaja jest nazywany kolegiackim, zakonnym
1666.09.13	<i>Tak chylący się ku</i>	Wizytacja kanonika	Kościół św. Mikołaja

	<i>upadkowi (kościół) ówczesny proboszcz przywrócił do życia na mocy rozkazu wydanego przez Grzegorza Badowica, przełożonego zgromadzenia prowincjonalnego i potwierdził nienaruszalność przywilejów zapisanych w piśmie z 13 września 1666 r.¹</i>	Strzesza	zarządzany był przez Dominikanów
1765	Primo: kościół farski, Collationis Regiae, uprzywilejowany prawami dawnymi, którego jest proboszczem Wielmożny Jegomość Ksiądz Przeradzki, kanonik chełmiński, który się domaga, aby mu miasto zadość uczyniło i w prawach i w zwyczajach do tego kościoła należących. Cmentarz jest dokoła murowany, przy którym jest na rogu wikaria, budowana dla księży komendarzy i organisty, dalej stajnia murowana, potem rezydencja dla Jegomości Księdza Proboszcza, murowana przy niej		Kościół św. Mikołaja kolegiackim, na czele z kanonikiem chełmińskim

¹ Fragment wskazujący na wykluczenie kościoła spod jurysdykcji biskupa. Br. Grzegorz Badowic był prowincjałem o.o. dominikanów w Polsce (Archiwum Archidiecezjalne w Poznaniu. Informator, sygn. D perg. 187 Poznań, 5 IX 1669 Br. Grzegorz Badowic, prowincjał oo. dominikanów Polsce, ustanawia archikonfraternię św. Różańca w kościele parafialnym w Stęszewie.

Oryginał s. 289 – 311

<https://kpbc.umk.pl/dlibra/publication/2087/edition/3088/content>

Kościół św. Jerzego s. 311 – 312.

	brama na cmentarz, którą ludzie wchodzą do kościoła, od tej bramy karczemka do tegoż probostwa należąca, murowana		
--	--	--	--